

BERSZAN VERES BETUKER

| comunicat de presă:

Welcome to the Uncanny Valley

| **BÁZIS** - galerie de artă contemporană

artiști: **Berszán Zsolt, Betuker István, Veres Szabolcs**

curator: **Adriana Oprea**

| detalii eveniment:

vernisaaj, **11 martie 2011, ora 19.00;**

calendar expozitie: 11 martie - 25 mai 2011, pe baza de programare telefonică

adresa: Fabrica de Pensule, str. Henri Barbusse nr. 59-61, et. 1, Cluj-Napoca

| Welcome to the Uncanny Valley

Pictura a murit de câteva ori până acum, însă, de fiecare dată când arta contemporană a înmormântat-o, am plâns la o înmormântare fără mort, pentru că pictura fusese îngropată de vie. Ea a revenit mereu după aceea. Pentru că, de fapt, nu a plecat niciodată.

Berszán Zsolt, Betuker István și Veres Szabolcs sunt artiști care au luat pe cont propriu reîntoarcerea picturii (cea mai recentă resurrecție a ei) în arta contemporană românească. Pictura lor e exact așa cum pare: o practică serioasă, împachetată aproape fără fisură. Dar, fiind o readucere la viață a ceea ce nu a murit, pictura lor pare să fie exact așa cum e: o practică bântuită, un câmp al subiectivității, devastat. Nu întâmplător, unul din conceptele care o pot explica este freudian - *the uncanny* (straniu, nefamiliar, străin, ciudat).

Expresie lansată în robotica japoneză, *the uncanny valley* este traducerea dinamicii psihice în confruntarea a ceea ce e uman și viu cu ceea ce e inuman și mort (la originea expresiei, conviețuirea omului cu mașina). *The uncanny*, invocat deja în legătură cu pictura de după anii '60, adică după una din experiențele morții ei (atunci când s-a spus că pictura e un mediu perdant, mort) - înseamnă mai întâi ceea ce ne e în se cret prea bine cunoscut - viu deci, dar înfiorător, insuportabil, așa că reprimat - „făcut” mort. Și înseamnă apoi ceea ce, fiind de-al nostru, bine știut, vechi și familiar, de unde fusese astupat, înfundat adânc de noi înșine, se reîntoarce, reapare și se înființează inevitabil în fața subiectului. Reînvie.

Uncanny este robotul din spatele feței, proteza de carne care începe să miște cu mii de nervi artificiali întinși printre vene și mușchi, străinul care mișună pe sub piele, mortul dinăuntru și viul care strigă aruncat sub pământ. *Uncanny* este monstrul care nu poate ieși de acolo (știm prea bine de unde) și care, de aceea, bântuie ca o miasmă primprejurul porilor, dând umanului un aer de ființă oribilă, pocită, denaturată. Aer intuit, vag prefigurat printr-o bună tehnică picturală în imageria lui Betuker István și care izbește cu violența copioasă a unei portretistici îngrozitoare, în lucrările lui Veres Szabolcs.

Dacă ceea ce vedem e atât de interiorizat, subiectivizat, adus în sfera umană prin figurație (în pictura primilor doi), de ce pare - și este - atât de sinistru? Pentru că, așa cum Berszán Zsolt o arată abstractizând, adică radicalizând problema în termeni picturali, familiarul cel mai straniu, necunoscutul cel mai apropiat nouă este negrul morții. *The uncanny* este reamintirea morții de care ne e teamă, confruntarea cu ceea ce nu vrem să știm, deși o știm prea bine: negrul care înghite mai devreme sau mai târziu toate culorile.

Adriana Oprea

art critic

researcher in contemporary art

archivist at the National Museum of Contemporary Art Bucharest

| pentru informații suplimentare vă rugăm să ne scrieți pe următoarea adresă de e-mail:

bazisgallery@gmail.com

www.bazis.ro